

## AVSNITT 1: NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

### 1.1 Produktbeteckning

**Handelsnamn** Salpetersyra 20-70% (3,40-14,54M)

**Leverantörens produktnummer** 451828

### 1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

**Identifierade användningar** Laboratoriekemikalier

### Användningar som avrådes från

### 1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

**Företag** LabService AB  
Förmansvägen 7  
85753 SUNDSVALL

**Kontaktperson** Lars Eriksson  
**Telefon** 060 - 52 59 70  
**Mobiltel** 070-6277700  
**E-Post** lars@labservice.se

### 1.4 Telefonnummer för nödsituationer

I nödläge kontakta giftinformationscentralen, larmnr 112

Giftinformationscentralen icke-akut: Tel 08-33 12 31

## AVSNITT 2: FARLIGA EGENSKAPER

### 2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

#### Klassificering enligt 1272/2008/EG

Oxiderande gaser,  
Frätande eller irriterande på huden,  
Allvarlig ögonskada eller ögonirritation,

#### Klassificering enligt 67/548/EEC

Kontakt med brännbart material kan orsaka brand. Starkt frätande.

### 2.2 Märkningsuppgifter

Faropiktogram



Signalord Fara Fara

Faroangivelser

H270 Kan orsaka eller intensifiera brand. Oxiderande

H314 Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon

H318 Orsakar allvarliga ögonskador

Skyddsangivelser

### 2.2 Märkningsuppgifter(1999/45/EG)

Farosymbol

R-fraser

R8 Kontakt med brännbart material kan orsaka brand

R35	Starkt frätande
S-fraser	
S17	Förvaras åtskilt från brandfarliga ämnen
S20	Ät inte och drick inte under hanteringen
S24/25	Undvik kontakt med huden och ögonen
S26	Vid kontakt med ögonen spola genast med mycket vatten och kontakta läkare
S28	Vid kontakt med huden tvätta genast noggrant med...(spolvätska anges separat)
S36/37/39	Använd lämpliga skyddskläder, skyddshandskar samt skyddsglasögon eller ansiktsskydd
S45	Vid olycksfall, illamående eller annan påverkan kontakta omedelbart läkare. Visa om möjligt etiketten
S51	Sörj för god ventilation
S64	Vid förtärning, skölj munnen med vatten (endast om personen är vid medvetande)

### 2.3 Andra faror

## AVSNITT 3: SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

Denna produkt består av ett rent eller nästan rent ämne.

### 3.1 Ämnen

Synonymer HNO<sub>3</sub> (ENG), NITRIC ACID 20-70% (ENG), SALPETERSYRA 20-70% (SWE), SPECIAL DISK SALPETERSYRA 2 M (SWE), TYPPIHAPPO 20-70 % (FIN)

Kemisk formel HNO<sub>3</sub>

Molekylvikt 63.01287

Beståndsdel	Renhet
<b>SALPETERSYRA 20-70%</b>	
CAS nr 7697-37-2	90 - 100%
EG nr 231-714-2	
Index nr 007-004-00-1	

Förekomst av föroreningar, stabiliseringsmedel eller andra enskilda beståndsdelar än huvud-beståndsdelan framgår av det kemiska namnet och renhetsgraden.

## AVSNITT 4: ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

### 4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

#### Generellt

Spola omedelbart utsatta kroppsdelar med stora mängder vatten. Om skadan är handflatestor eller större eller om produkten kommit i ansiktet för omedelbart den skadade till sjukhus.

Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare.

Lämna aldrig en skadad person ensam. Läget kan snabbt förvärras, ibland flera timmar efter förgiftningen.

Kvarstår symptom kontakta läkare.

#### Vid inandning

Låt den skadade vila på varm plats med frisk luft eller syrgas, och för snarast till sjukhus.

Kontakta läkare även utan omedelbara symtom. Förebyggande behandling mot livshotande försämring (lungödem) kan behöva påbörjas omedelbart.

#### Vid kontakt med ögonen

Om möjligt avlägsna omedelbart eventuella kontaktlinser.

Skölj genast med tempererat vatten 15 - 20 min med vidöppna ögon; Transportera omedelbart den skadade till sjukhus.

Viktigt! Skölj även under transporten till sjukhus (ögonläkare).

#### Vid hudkontakt

Spola med rikligt med vatten (nöddusch) och kontakta läkare.

Tag av förorenade kläder.

### **Förebyggande av förtäring**

Skölj först munnen noggrant med mycket vatten och SPOTTA UT sköljvattnet. Drick sedan minst en halv liter vatten och kontakta läkare. Framkalla EJ KRÄKNING.

### **4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda**

### **4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs**

## **AVSNITT 5: BRANDBEKÄMPNINGSSÅTGÄRDER**

### **5.0 Allmänna åtgärder vid brand eller hotande brand**

Larma räddningstjänsten tel 112. Rädda först personer i fara. För undan gastuber, brandfarliga varor och oxiderande ämnen.

Vid upphettning bildas starkt frätande ångor. Observera att även släckvattnet kan vara frätande.

Produkten innehåller ämne som underhåller brand.

### **5.1 Släckmedel**

#### **Lämpliga släckmedel**

Släckes med pulver eller koldioxid.

Speciell släckmetod ska användas.

### **5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra**

#### **Farliga förbränningsgaser**

Vid brand kan frätande gaser spridas.

Vid kontakt med metaller kan bildas vätgas som kan orsaka explosion i blandning med luft.

#### **Särskilda risker vid brandsläckning**

Observera att släckvattnet kan vara frätande.

Observera risken för häftiga reaktioner eller explosion i samband med upphettning.

### **5.3 Råd till brandbekämpningspersonal**

Vid brandsläckning använd heltäckande klädsel som skyddar mot frätande ämnen.

Vid brand använd friskluftsmask.

Släckning ska ske på stort avstånd på grund av faran för häftiga reaktioner eller explosion.

### **5.4 Annan information**

#### **Produktens brandegenskaper**

Brandbefrämjande (oxiderande) ämne som underhåller brand.

#### **Speciella risker vid brand**

Brand- och explosionsfarligt i blandning med brännbara ämnen.

## **AVSNITT 6: ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP**

### **6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer**

Kemskyddsdräkt bör användas vid allt räddnings- och saneringsarbete.

Gasmask med filter B (grå) skyddande mot sura gaser eller dammfilter IIb (P2) kan behövas vid sanering.

Utrym området och ventiler bort ångorna.

Undvik inandning samt kontakt med hud och ögon.

Observera att spolvattnet kan vara frätande.

Förhindra utsläpp i avlopp.

Vid utsläpp i skyddat vatten, kontakta omedelbart räddningstjänsten, tel 112.

### **6.2 Miljöskyddsåtgärder**

Undvik utsläpp till mark, vatten eller luft.

Förhindra utsläpp i avlopp.

Valla in utsläpp så att det inte rinner ner i dagvattenbrunnar eller i marken.

För neutralisering av utsläpp kontakta räddningstjänsten. Visa detta säkerhetsdatablad.

### **6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering**

Sanering av upprepade eller större spill av denna produkt bör göras av professionell sanerare.

Spola rent med stor mängd (50-100 volymer) med vatten; Torka därefter upp.

Försök inte sanera själv om du inte har speciell utbildning för sanering av denna produkt.

Använd aldrig sågspån, trassel, trasor eller andra brännbara material vid sanering av denna produkt. Spill av denna produkt kan äventyra hållfastheten hos byggnads- och konstruktionsmaterial och därmed orsaka ras.

Resterna efter sanering lämnas som farligt avfall. Kontakta kommunens renhållningsverk för närmare information. Visa detta säkerhetsdatablad.

Beakta risken för häftig reaktion.

#### **6.4 Hänvisning till andra avsnitt**

För val av skyddshandskar se avsnitt 8.

## **AVSNITT 7: HANTERING OCH LAGRING**

### **7.1 Försiktighetsmått för säker hantering**

Produkten skall förvaras så att hälso- och miljörisker förebyggs. Undvik kontakt med människor och djur och släpp inte ut produkten i känslig miljö.

Håll denna produkt avskild från matvaror och utom räckhåll för barn och husdjur.

Ät, drick och rök inte i lokal där denna produkt hanteras.

Arbeta så att spill förebyggs. Om spill ändå skulle uppstå, åtgärda det omedelbart enligt anvisningarna i Avsnitt 6 i detta säkerhetsdatablad.

Låt inte denna produkt komma i kontakt med någon form av brännbart material. Skulle detta ändå ske, betrakta det förorenade materialet som explosivt tills brandteknisk expertis bedömt faran.

### **7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet**

Förpackningen förvaras i tråg av plast för att hindra frätskador vid spill.

Förvaras ej i närheten brandfarlig vara.

Förvaras i väl ventilerat syraskåp, ej över ögonhöjd.

Förvaras endast i originalförpackningen.

## **AVSNITT 8: BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD**

### **8.1 Kontrollparametrar**

#### **Gränsvärden för exponering**

SALPETERSYRA 20-70%

Nivågränsvärde 2 ppm 5 mg/m<sup>3</sup> Korttidsgränsvärde 5 ppm 13 mg/m<sup>3</sup>

Övriga ingredienser (se Avsnitt 3) saknar hygieniska gränsvärden.

### **8.2 Begränsning av exponeringen**

Låt inte denna produkt onödigtvis komma i kontakt med människor eller djur och hantera den i alla avseenden med respekt för att den kan vara skadlig.

#### **Förebyggande åtgärder**

##### **Krav på ventilation**

Hanteras i lokal med god ventilation.

Hanteras i dragskåp eller utrymme med motsvarande säkerhet.

##### **Krav på fasta installationer**

Utrymningsplan ska finnas och utrymningsvägarna får ej vara blockerade.

Nöddusch och ögonspolning skall finnas på arbetsplatsen.

##### **Allmänna råd för förebyggande av skada**

Arbete med farliga kemikalier bör utföras i dragskåp eller i övrigt i lämpliga väl ventilerade utrymmen.

Förvaras oåtkomligt för barn och husdjur.

#### **Personlig skyddsutrustning**

##### **Allmänt**

Arbetsplatsen ska i första hand ordnas så att personligt skydd endast skall behövas i undantagsfall, t ex i samband med service eller haverier.

Gasmask med filter avsett för förekommande farliga kemikalier bör vara placerad så att den kan tas på utanför den plats där spill eller haveri kan ske.

Underhåll och service av personlig skyddsutrustning ska ingå i arbetsplatsens plan för egentillsyn.

Kontroller och vidtagna åtgärder ska dokumenteras.

#### **Arbetskläder**

**För val av arbetskläder rekommenderas att företagshälsovård eller annan expertis rådfrågas:**

Vid risk för stänk av detta frätande ämne, använd skyddande klädsel.

Använd lämpliga skyddskläder.

#### **Andningsskydd**

Gasmask med filter B (grå) skyddande mot sura gaser kan behövas.

#### **Handskydd**

Använd skyddshandskar som skyddar mot frätande ämnen.

För val av rätt material hänvisas till leverantör av skyddshandskar. Visa detta säkerhetsdatablad.

Använd lämpliga allergitestade skyddshandskar.

#### **Ögonskydd**

Använd aldrig kontaktlinser vid arbete med detta ämne.

#### **Hudskydd**

Skydda all bar hud som kan tänkas komma i kontakt med produkten.

#### **Begränsning av miljöexponeringen**

För begränsning av miljöexposition, se Avsnitt 12.

## **AVSNITT 9: FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER**

### **9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper**

a) Utseende	Aggregationstillstånd: Vätska eller vätskeblandning Färg: ofärgad
d) pH-värde	Ph-värde vid leverans: 0-1 Ph-värde i brukslösning: 0-1
e) Smältpunkt/frys punkt	-42 C °C
f) Initial kokpunkt och kokpunktsintervall	121 C °C vid atmosfärtryck (101325 Pa)
g) Flampunkt	Ej tillämpligt
k) Ångtryck	0.40kPa
l) Ångdensitet	2.20
m) Relativ densitet	1.38 kg/L
n) Löslighet	Löslighet i vatten extremt löslig (40-99%)
s) Explosiva egenskaper	Se avsnitt 2 och 10

## **AVSNITT 10: STABILITET OCH REAKTIVITET**

### **Stabilitet**

Produkten är reaktiv.

### **Förhållanden som ska undvikas**

Reagerar med organiskt material t ex hud, hår, textilier, papper och plast och som därvid riskerar förstöras

### **Material som skall undvikas**

Angriper vissa metaller

Kan skada packningar, lackade eller målade ytor, fettbehandlingar, naturgummi och vissa syntetiska material

## **AVSNITT 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION**

### **Allmän eller ospecifik toxicitet**

Den huvudsakliga risken med denna produkt är dess frätande egenskaper.

Den huvudsakliga risken med denna produkt är dess oxiderande egenskap vilken även skadar levande material.

## **Toxikokinetik, metabolism och distribution**

### **Akuta effekter**

Ej klassat som akut-giftigt ämne.

### **Toxicitet vid upprepad dosering**

Risk för lungödem efter 6 timmar till något dygn.

### **Allergiframkallande egenskaper**

Eksem (atopiskt eller okänd typ) kan förekomma.

## **Frätande och irriterande effekter**

Produkten är frätande. Hudskada kan uppkomma inom mindre än en minut, ögonskada inom sekunder.

Produkten är oxiderande och skadar därför snabbt levande material t ex hud och ögon.

## **Övrig toxikologisk information.**

### **Synergism och antagonism**

Förstärker allergirisken hos andra ämnen.

### **Påverkan på människans mikroflora**

Inverkan på människans mikroflora kan ej påvisas eller är obetydlig.

## **AVSNITT 12: EKOLOGISK INFORMATION**

### **Ekotoxicitet**

#### **Allmän information**

I kvantiteter som denna produkt används begränsas miljöeffekterna till närmiljön.

#### **Global påverkan på atmosfären**

Stora utsläpp i atmosfären kan påverka markens pH i närområdet eller, vid utsläpp på hög höjd, globalt.

#### **Global påverkan på vattenmiljön**

Denna produkt påverkar pH vid utsläpp i vatten. Undvik stora utsläpp.

### **Rörlighet**

#### **Allmän information om rörlighet i naturen**

Uppgift om rörlighet i naturen saknas men det finns ingen anledning att anta att produkten är miljöskadlig av denna anledning.

#### **Persistens och nedbrytbarhet**

Uppgift om persistens och nedbrytbarhet saknas men det finns ingen anledning att anta att produkten är svårnedbrytbar.

#### **Bioackumuleringsförmåga**

Uppgift om bioackumulering saknas men det finns ingen anledning att befara detta.

### **Andra skadliga effekter**

#### **Påverkan på närmiljön**

Denna produkt bryts snabbt ner men stora utsläpp under kort tid kan skada närmiljön.

## **AVSNITT 13: AVFALLSHANTERING**

### **Avfallshantering för produkten**

#### **Allmänna anvisningar för avfallshantering**

Produkten är frätande och avfallet ska därför, om det ej neutraliserats, betraktas som farligt gods.

Beakta även lokala regler för avfallshantering.

Produkten är oxiderande och avfallet ska därför, om det ej behandlats så att denna risk elimineras, betraktas som farligt gods.

Se även Avfallsförordningen SFS 2001:1063.

#### **Återvinning av produkten**

Denna produkt återvinns normalt inte.

## Transport av avfallet

**Avfallsklassificering enligt ADR-S Bilaga S (Uppdaterat: SRVFS 2005:8)**

Klass E(1) - Oxiderande ämnen.

## AVSNITT 14: TRANSPORTINFORMATION

### 14.1 UN-nummer

2032

### 14.2 Officiell transportbenämning

SALPETERSYRA, RÖD RYKANDE

### 14.3 Faroklass för transport

#### Klass

8: Frätande ämnen

#### Klassificeringskod

COT: Frätande, oxiderande giftiga ämnen

#### Etiketter



## AVSNITT 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

### 15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

### 15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Bedömning och kemikaliesäkerhetsrapport enligt REACH Bilaga I har ännu ej utförts.

## AVSNITT 16: ANNAN INFORMATION

### Produktfakta som inte nämns på annat ställe i detta dokument

Denna produkt säljs under följande produktnummer: 451828, 452021, 121038.2411, 721037.0010, 721037.0012, 711037.0009, 711037.0010, 131037.2211, 131037.1611, 131037.1612, 131037.2212, 131037.1214, 131037.0816, 131037.0817, 451821, 451823, 473255.1611, 473255.1612, 383255.1609, 133255.2211, 133255.1611, 133255.2212, 133255.1612, 121737.1611, 121737.1612, 121737.1214, 121737.0816, 121737.0817, 451841, 451973, 451978.

### Rekommenderade eller obligatoriska krav på utbildning

Denna produkt får endast användas yrkesmässigt av person som fått erforderlig utbildning för detta ändamål.

### Varning för felaktig användning

Denna produkt kan orsaka allvarlig skada vid felaktig användning. Läs och följ noga anvisningarna i detta säkerhetsdatablad samt övrig riskinformation. Vid yrkesmässig användning ansvarar arbetsgivaren för att personalen väl känner till farorna.

### Fulltext för riskfraser nämnda i Avsnitt 3 samt kompletterande riskinformation

R35 Starkt frätande

### Fulltext för faroangivelser enligt GHS/CLP nämnda i Avsnitt 3, samt kompletterande faroinformation

H270 Kan orsaka eller intensifiera brand. Oxiderande

H314 Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon

H318 Orsakar allvarliga ögonskador

### Revisioner av detta dokument

Denna version fastställdes 2010-05-25.

Omräknat till GHS/CLP 2011-06-08.

**Tidigare utgåvor av detta dokument**

2009-12-09 Produktens sammansättning ändrades

**Uppgifter om detta dokument**

Detta säkerhetsdatablad har genererats av programmet KemRisk®, Antivenena AB, Evastigen 9, SE-590 71 Ljungsbro, Sverige.